

IV. Bilag.

Bilag 1.

Landbrugsforholdene.

Ved Th. Claudi Westh.

1. *Arealets Størrelse.* Det Areal, der under Betegnelsen Kolindsund er interesseret i den kunstige Tørlægning, er saa godt som hele det Omraade, der begrænses af »Landkanalerne« i Syd og Nord beliggende i Højden fra noget over daglig Vande i Havet (Nul) til ca. 3 m under Nul (\div 3 m) og andrager ialt ca. 2400 ha (ca. 4300 Tdr. Land), hvoraf ca. 1475 ha (ca. 2664 Tdr. Land) er bidragspligtige til Tørholdelsen, medens ca. 900 ha (ca. 1600 Tdr. Land) er bidragsfrie. Indenfor Landkanalerne ligger dog desuden nogle Arealer, der er saa højtliggende, at de ikke er interesseret i Udpumpningen.

2. *Ejendomsforholdene.* De bidragspligtige Arealer hører overvejende til Landbrug, hvis Jorder næsten udelukkende er beliggende i Sundet. Af saadanne Landbrug forefindes 23, hvoraf 3 har over 200 Tdr. Land, 6 mellem 100 og 200 Tdr. Land, 10 mellem 10 og 100 Tdr. Land og 4 under 10 Tdr. Land bidragspligtig Jord med et samlet bidragspligtigt Areal paa ca. 1140 ha (2060 Tdr. Land) med ca. 15 900 Parter, medens Resten ca. 335 ha (ca. 600 Tdr. Land) med ca. 6100 Parter tilhører ca. 170 Lodsejere som Parceller til Gaarde eller Husmandsbrug i Omegnen, deraf ca. 70 Statshusmandsbrug.

De ikke-bidragspligtige Arealer i Sundet (ca. 900 ha, ca. 1600 Tdr. Land) hører dels under de nævnte Landbrug i Sundet, dels under Landbrug i Omegnen.

3. *Bidragspligten* er fordelt paa de nævnte bidragspligtige Arealer med ialt 22 000 Parter eller i Gennemsnit ca. 8 Parter pr. Td. Land, men skiftende fra ca. $\frac{1}{2}$ til ca. 15 Parter efter Jordens Godhed og Højde, idet den »blaa« Dyndjord og de lavest liggende Jorder i det store og hele har faaet højest Partstal.

4. *Jordbundens Beskaffenhed* er overvejende Saltvandsler (Kløg) til stor Dybde, der aftager indad mod det høje Land, og er dækket i forskellig Grad af Ferskvandsdynd. Jorden er altsaa fin Slamjord, der er meget rig paa Plantenæringsstoffer. Saltvandsklægen betegnes i daglig Tale som »blaat Dynd«, medens de mindre, men dog betydelige Partier af Ferskvandsdynd betegnes som »brunt Dynd« og anses for noget mindre frugtbart. Enkelte Partier er mere humusholdige paa Overgang til Lavmose.

5. *Jordens Kulturtilstand* veksler ganske betydeligt dels paa Grund af Udnyttelsesmaaden, som atter paavirkes af Ejerforholdet, idet fjernere boende Ejere sædvanlig driver Jorden mindre intensivt, men især paa Grund af forskellige Afvandsforhold, idet to Grupper af Jorder lider af skadeligt Vand. Den ene Gruppe udgøres af Sundets laveste Dele, idet den Dybde, hvortil der pumpes, ikke er tilstrækkelig til at tørlægge de laveste Partier til Sundhed, fordi Dyndbunden efter Tørlægningen er sunket mere sammen, end oprindeligt beregnet; den oprindeligt beregnede Pumpedybde var \div 2,6 m (\div 8,2 Fod) og med denne Dybde vilde Arealer under \div 1,6 à 1,8 m ikke kunne afvandes til Sundhed; der er dog i en lang Aarrække pumpet til ca. \div 3,4 m (\div 10,7 Fod), hvorved Arealer ned til ca. \div 2,4 à 2,6 m kan blive sunde, men da de laveste Arealer nu ligger i ca. \div 3,0 m, vil de ikke kunne blive sunde med en mindre Pumpedybde end \div 4 à 4,5 m; der maa regnes med nogen fortsat Sætning af Dyndet netop paa de Steder, hvor Sænkeningen hidtil har været størst.

De Arealer, der ligger under \div 1,6 à 1,8 m vilde altsaa ikke kunne tørlægges til Sundhed efter den oprindeligt forudsatte Pumpedybde, og Arealerne under \div 2,4 à 2,6 m kan ikke tørlægges til Sundhed med nuværende Pumpedybde. Arealerne mellem \div 1,6 og \div 2,4 er ca. 670 ha; Arealerne nedenfor \div 2,4 m er ca. 650 ha, tilsammen ca. 1320 ha. Den anden Gruppe er vældfyldte Arealer, hvoraf der i Sundet findes ret betydelige Arealer. Det skadelige Grund-